

**A HUNOR
hivatásos nehéz kutató-mentő mentőszervezet alkalmazásának logisztikai
feladatai**

10.17047/HADTUD.2015.25.E.11

Rezümé

A XX. század a katasztrófák évszázadaként is ismert. A XXI. században az tapasztalható, hogy a katasztrófák egyre intenzívebben, kiterjedtebben fejtik ki hatásukat, nagyobb beavatkozási, reagálási komplexitást követelve. A katasztrófák következményeinek, káros hatásainak felszámolásában egyre nagyobb szerep hárul az önkéntességen alapuló mentőszervezetekre. Jelen cikkben a szerzők kísérletet tesznek arra, hogy az önkéntes mentőszervezeteken belül a HUNOR hivatásos mentőszervezet jelentőségére felhívják a figyelmet, alkalmazásának logisztikai feladatait elemezve, a logisztikai támogató rendszerének kutatása mentén.

Kulcsszavak

ENSZ INSARAG; nemzeti minősítés; HUNOR mentőszervezet; alkalmazás logisztikai feladatai; katasztrófavédelem.

Muhoray, Árpád – Teknős, László

**LOGISTIC TASKS OF THE OPERATION OF HUNOR PROFESSIONAL HEAVY
URBAN SEARCH AND RESCUE TEAM**

Abstract

Twentieth century is known for being the century of disasters. In the twenty-first century disasters are proved to be more and more intense, their effects reach farther, and they demand more complex interventions. Voluntary rescue teams have in the mitigation of the consequences of disasters greater and greater importance. In this article the authors attempt to draw attention to the significance of HUNOR professional rescue team within voluntary rescue team's organisations by analysing the logistic tasks of its operation and exploring its logistics support system.

Keywords

UN INSARAG; National Classification; HUNOR rescue team; logistic tasks of the operation; disaster management.

Az emberiségnek történelme során számos alkalommal szembe kellett néznie a természeti és civilizációs katasztrófák eseményeivel, azok anyagi és emberáldozatokat követelő hatásaival. A társadalmak és az ipari technológia fejlődésével újabb és újabb kockázati tényezők és katasztrófatípusok jelentek meg.¹

---

¹ Kiss Béla – Muhoray Árpád: A hazai kutató-mentő szervezetek, Hadtudomány 2014/1–2 sz. 92. p. ISSN 1588-0605

A társadalmak és a kiszolgáló infrastruktúrák sérülékenyebbek lettek a természeti és civilizációs eredetű negatív hatásokkal szemben. Napjainkban különös fontossággal bír és egyben komplex feladatként jelentkezik a lakosság védelmének magas fokú biztosítása.² Ezeket a feladatokat elsősorban a nemzetek hivatásos katasztrófavédelmi szervezetei oldják meg, de jelentős segítséget nyújtanak a különböző hivatásos és civil mentő egységek, melyek szakma specifikus tudással, különleges felszerelésekkel rendelkeznek, komplex mentési, logisztikai stb. képességeikkel eredményesen tudnak részt vállalni a következmények felszámolásában.

Polgári védelmi feladatok a katasztrófavédelemben

A hazánk és az állampolgárok biztonsága érdekében 2000. január 1-jén megalakult hivatásos katasztrófavédelmi szervezet működőképesnek bizonyult. A XXI. században jelentkező, felerősödő természeti és civilizációs eredetű ártalmak, veszélyforrások alapján a lakosság biztonságának és biztonságérzetének növelése céljából azonban a hazai katasztrófavédelmi rendszert fejleszteni kellett. Az Országgyűlés a katasztrófavédelmi intézkedések eredményességének növelése érdekében megalkotta a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvényt (Kat.).³ A hivatásos katasztrófavédelmi szervezet megújult strukturális arculatot kapott számos új feladatkörrel, jogszabályi háttérrel. A hatályos katasztrófavédelmi törvény és végrehajtási rendelete határozza meg azon önkéntes mentőszervezetek közreműködésének lehetőségeit, melyek részt vehetnek a hazai katasztrófák és veszélyhelyzetek hatásai elleni védekezésben, valamint a nemzetközi segítségnyújtásban.⁴

Az új Kat. a polgári védelem katasztrófavédelemmel kapcsolatos feladatairól szóló 25. pontja megalapozza a polgári védelmi szervezetek létrehozását és felkészítését, a központi, területi, települési és munkahelyi polgári védelmi szervezeteket létrehozását. A kötelezettség mellett a Kat. megteremti az önkéntesség intézményét, így lehetőség van önkéntes polgári védelmi szervezetek létrehozására is.

Az önkéntes polgári védelem önkéntes állampolgárokból, társadalmi és karitatív szervezetekből, önkéntes mentőszervezetekből állhat, melyek különleges kiképzésű személyi állománnyal, speciális technikai eszközökkel rendelkeznek. A mentőszervezeteknek meg kell felelniük számos kritériumnak, amelyek nélkül nem vehetnek részt beavatkozásokban. Ezek a feltételek a Nemzeti Minősítési

---

² Kátai-Urbán Lajos; Vass Gyula: Kátai-Urbán Lajos (szerk.) Kézikönyv a veszélyes üzemek biztonságsszervezésével kapcsolatos alapfeladatok teljesítéséhez. Budapest, 2014. Nemzeti Közszoigalati Egyetem, 60. p (ISBN 978-615-5491-72-6)

³ Kátai-Urbán, Lajos: Veszélyes üzemek felügyeletének fejlődése a kezdetektől napjainkig. II. rész 2006-2014. Bolyai Szemle (ISSN: 1416-1443) XXIII.: (3) pp. 200–215. (2014) (Letöltés ideje: 2015. 01. 09.)

⁴ Endrődi, István: A magyar önkéntes polgári védelmi szervezetek szerepe hazánkban, az új katasztrófavédelmi törvény alapján. <http://www.vedelem.hu/letoltes/tanulmany/tan463.pdf>. (Letöltés ideje: 2015. 01. 09.)

Rendszerben meghatározott követelmények, amelyek szorosan kapcsolódnak az ENSZ INSARAG⁵ irányelvekhez.

Az ENSZ INSARAG és a Nemzeti Minősítés rendszere

Az ENSZ az Humanitárius Ügyek Koordinációs Hivatala (Office for the Coordination of Humanitarian Affairs – OCHA) létrehozásával a katasztrófák kezelésével összefüggő tevékenységeket hivatott támogatni. Fő célja a humanitárius segítségnyújtás. Az OCHA az ENSZ INSARAG irányelvek egyik lényeges letéteményese, segítséget nyújt a városi kutató és mentő csapatok részére. Az ENSZ Közgyűlése 2002. december 16-án elfogadta az 57/150 számú határozatát, melynek célja a nemzetközi kutató-mentő segítség hatékonyságának és koordinálásának javítása. A határozat szerint az államok, országok között jól működő kooperáció, összehangolt, szakszerű, kölcsönös segítségnyújtás szükséges, melynek eléréséhez irányelveket és útmutatókat kell biztosítani.

Az INSARAG irányításáért a csoport Operatív Bizottsága a felelős. Az INSARAG Titkárság koordinálja és felügyeli az INSARAG tevékenységével kapcsolatos feladatokat. Műveleti elemként létrehozható Fogadó/indulási központ, Helyszíni Műveletek Koordinációs Központja (On-Site Operations Coordination Centre – OSSOC), amelyet általában a Helyi Veszélyhelyzet-kezelési Hatóság (Local Emergency Management Agency – LEMA) szomszédságában telepítik.

Az ENSZ INSARAG Irányelvek és Módszertan alapján magasabb felkészültségű, képzettségű, felszereltségű városi kutató-mentő csapatok hozhatók létre, melyek hatékonyan tudnak beavatkozni nagyméretű szerkezeti összeomlást okozó, hirtelen bekövetkező katasztrófák esetén (például földrengésnél).

Az ENSZ INSARAG Irányelvek alapját képezik a magyarországi Nemzeti Minősítési Rendszernek.⁶ Jogszabályi alapja a 234/2011. (XI. 10.) Kormányrendelet, amely a minősítés személyi állományra, technikai követelményekre vonatkozó feltételeit a 60–61.§-aiban rögzíti. A szakterület egységes szabályozására a BM OKF főigazgatója kiadta a 6/2013. (X. 31.) BM OKF utasítását a Nemzeti Minősítési Rendszer alapkövetelményeiről. A szervezeteknek szóló minimum szakmai követelményrendszert a Szervezeti és Műveleti Irányelv keretében szabályozzák, hét szakterületet érintve:

- alapvető vízkár-elhárítási tevékenység;
- a városi kutató és mentő (USAR), műszaki mentőképességek (nehéz kategória javasolt minimum létszám 55 fő, közepes kategória 38 fő, könnyű kategória 12 fő);
- keresőkutyás tevékenység;
- bűvár tevékenység;
- vezetés-irányítás, logisztika;
- kötéltechnikai mentés;
- vízi mentési képességek.

---

⁵ Az ENSZ INSARAG (International Search and Rescue Advisory Group – Nemzetközi Városi Kutató Mentő Tanácsadó Csoport) által a kutató-mentőszervezetek, csapatok részére kiadott irányelvek és a nemzetközi együttműködést elősegítő szabályrendszer

⁶ Alapvető szakmai követelmény a mentésbe bevonható hazai mentőcsapatok részére – a városi kutató és mentő (USAR), műszaki mentő képességek – a katasztrófa helyszínére érkező USAR-csapatok tevékenységét és a működésükkel szemben támasztott minimum követelményeket tartalmazza.

A minősítéshez a jelölést vállaló mentőcsapatoknak hiteles *portfóliót* kell készíteni képességeikről, abban kiemelten bemutatva logisztikájukat, felszereléseik nyilvántartásának, javításának, karbantartásának rendszerét, a cargózott és teljességi felszerelések listáját, valamint be kell nyújtaniuk a rendszerbe állítási gyakorlatuk tervét. Az elbíráló a BM OKF által kijelölt Nemzeti Minősítő Bizottság.

A nemzetközi segítségnyújtásban Magyarország képviselőjében olyan mentőcsapat vehet részt, amely eleget tesz a Nemzetközi Minősítési Rendszer feltételeinek. Ez az ENSZ INSARAG irányelveinek, módszertanának megfelelően kialakított elméleti oktatásból és gyakorlati kiképzésből álló képesítést adó rendszer.

A HUNOR Mentőszervezet

A hatékonyabb és professzionálisabb katasztrófák elleni védekezésért, a kutatási, mentési polgári védelmi feladatok ellátása érdekében a BM OKF két speciális, országos rendeltetésű mentőszervezetet hozott létre. Az egyik a HUNOR Mentőszervezet, a magyar katasztrófavédelem központi rendeltetésű mentőszervezete, nemzetközi segítségnyújtásban hazánk hivatalos mentőcsapata. Tagjait alapvetően a katasztrófavédelem hivatásos szerveinek állományából választják ki. A másik a HUSZÁR Mentőszervezet, melyben önkéntes mentőszervezetek dolgoznak. Mindkettő megnevezése angolul Hungarian National Organisation for Rescue Services. Létrehozásukat indokolták a biztonság iránt növekvő lakossági igény, a nemzetközi szakma specifikus elvárások, a káresemények nagysága és bonyolultsága.

A hazai katasztrófavédelemben nem előzmény nélküli a nemzetközi bevetésre alkalmas, minősített mentőcsapat megléte. Magyarországon és a világon elsőként *nehéz* minősítést 2005-ben szerzett városi kutató-mentő csapat a Fővárosi Központi Rendeltetésű Mentőszervezet volt, melynek 2010-ben lejárt a mandátuma. A 2011-ben megalakult HUNOR 2012 októberében, Hajdúszoboszlón a nemzetközi minősítő gyakorlaton eredményesen megszerezte a *nehéz*, a HUSZÁR pedig a *közepes* nemzetközi mentőcsapat minősítést, visszatérve ezzel a világ szakmai élvonalába.

Szakfeladatok és képességek

A HUNOR helyszíni szakfeladatai, műszaki mentései, valamint az egyéb feladatok végrehajtása az INSARAG Irányelveknek, illetve a magyar nemzeti szabályozóknak megfelelően történik. A HUNOR képességei a hivatásos katasztrófavédelmi mentőszervezet működtetéséről és alkalmazásáról szóló 33/2014. BM OKF főigazgatói intézkedés alapján:⁷

1. A szervezet az ország veszélyeztetettségének megfelelően létrehozott, hazai és nemzetközi segítségnyújtásban alkalmazható központi rendeltetésű mentőszervezet, amely képes:
  - a) helyi, területi és országos szinten, több megyét érintő, illetve külföldön kialakult katasztrófaveszély, valamint katasztrófa során kutatás-mentési feladatok ellátására, az elsődleges beavatkozó erők megerősítésére;
  - b) veszélyhelyzetben történő alkalmazásra, a helyi, területi és országos védekezésvezetés irányítási és technikai-logisztikai támogatására.
2. A Mentőszervezet az ENSZ INSARAG Irányelvnek megfelelően bevethető

⁷ A BM OKF főigazgató 33/2014. számú intézkedése a HUNOR hivatásos Katasztrófavédelmi Mentőszervezet működtetéséről és alkalmazásáról, I. Általános rendelkezések, 3–9. pont.

egyszerre két beavatkozási helyszínen, 10 napon keresztül, önellátással, napi 24 órás munkavégzésre, különösen:

- a) keresőkutyákkal és műszaki kereső berendezésekkel történő kutatásra, mentésre;
- b) nagy tömegű tárgy megemelésével történő mentésre;
- c) vasbeton és acélszerkezetek vágására és bontására;
- d) kötelekkel végzett speciális műveletekre;
- e) alá és megtámasztási szakműveletekre;
- f) árvízi védekezési munkálatokra;
- g) vízből és vízzel borított területekről mentési műveletekre;
- h) veszélyes anyagok kimutatására, osztályozására, elkülönítésére;
- i) újraélesztési és életben tartási, valamint sérült osztályozási (Triage) szakműveletekre.

A Mentőszervezet tagjait a katasztrófavédelmi szervek hivatásos állományából, közalkalmazottakból, köztisztviselőkből, a társszervek hivatásos főállású szakértőiből és önként jelentkezőkből választják ki. Szakértők, önkéntesek lehetnek a katasztrófa szakorvosok, mentőtisztek, szakápolók, állatorvosok, pszichológusok, kutyavezetők, statikus mérnökök.

Az alkalmazási időszakok logisztikai feladatai

A speciális, eltérő feladatok végrehajtására célirányos logisztikai ellátást és erőforrást kell létrehozni, melyben a BM OKF Gazdasági Ellátó Központnak (BM OKF GEK) van kiemelt jelentősége. A BM OKF Műszaki Főosztály főosztályvezetője végzi a mentőszervezet által javasolt új eszközök, felszerelések és ruházat rendszeresítését, a BM OKF GEK pedig a szervezet eszközökkel, ruházattal való ellátását, a logisztikai biztosítást, az új készletek beszerzését, raktározását, karbantartását.

A vonatkozó BM OKF főigazgatói intézkedés a HUNOR alkalmazását három időszakra bontja, az *előkészítő*, az *alkalmazási helyszíni* és az *alkalmazás utáni* időszakra. Ezek közül a működést, alkalmazást szabályozó főigazgatói intézkedés a logisztikai feladatokat az előkészítő és az alkalmazási, helyszíni szakaszban határozza meg sarkalatosan. A következő az időszakokban a logisztikai biztosítást a logisztikai csoport látja el:

Előkészítő szakasz:

- közreműködik az igények megfogalmazásában a felkészülési és a műveletet követő visszapótlási logisztikai feladatok végrehajtása érdekében BM OKF GEK vezetője felé;
- végzi a mentőszervezet részére átadott anyagok, készletek felhasználásával és helyszíni nyilvántartásával kapcsolatos feladatokat;
- végzi az alkalmazás során a felhasznált anyagok pótlásával kapcsolatos igények felmérését, összegyűjtését és továbbítja BM OKF GEK vezetője felé;
- végzi a saját hatáskörben történő új eszközbeszerzéseket;
- biztosítja a mentőszervezet rendelkezésére bocsátott informatikai, híradó eszközök helyszíni üzemeltetéséhez szükséges feltételeket.

Alkalmazási, helyszíni szakasz:

- végzi a mentőszervezet tábori elhelyezési feltételeinek kialakítását, a tábor folyamatos működtetését;

- végzi az eszközök, felszerelések folyamatos működőképességének biztosításához szükséges feltételek kialakítását, a karbantartási és állagmegóvási logisztikai feladatok helyszíni végrehajtását;
- végzi külföldi alkalmazás esetén, a ki- és visszaszállítandó anyagi technikai eszközök, készletek, kiszállításával és hazajuttatásával kapcsolatos helyszíni feladatainak koordinálását.

Az előkészítő szakaszban a HUNOR saját logisztikai komponensének egyik fő feladata az alkalmazási szakasz önálló logisztikai feladatai végrehajtásának igényfelmérése, megfogalmazása. Az előkészítő szakasz feladatai közé sorolandóak a hazai szállítóeszközök felkészítése, előkészítése, közúton történő kiutazás szervezése (úthasználati engedélyek megszerzése, útvonal kijelölése stb.), légi úton történő kiutazás szervezése (cargozás, engedélyek beszerzése, foglalás megszervezése stb.), a BM OKF Informatikai Főosztálya által biztosított infókommunikációs eszközök leszállítása a gyülekezési helyre, felszerelések, készletek, eszközök biztosítása, szállításhoz történő előkészítése (ún. egységakománnyok képzése), dologi költségek biztosítása (10 műveleti napra), egészségügyi készletek leszállítása az Egészségügyi Készletgazdálkodási Intézettől a gyülekezési helyre, rendőrség, vámszervek értesítése (rendőrségi felvezetés, gyorsított vámkezelés és határátlépés), közúton történő kiutazás esetén a határátléptetés megszervezése, csapatvezető eligazítása után a rakomány, és a mentőcsapat áttelepítése az indulási helyre. A BM OKF GEK-nek megküldik az utazási, légi szállítási dokumentációkhoz szükséges adatokat, információkat. Nemzetközi bevetéskor a befogadó országnak a visszavonás logisztikai feltételeit minden résztvevő USAR-csapat részére biztosítani kell (például a szállítókapacitást).

Az alkalmazási időszak a HUNOR kiutazásától, a művelet befejezését követően a hazaérkezésig eltelt időszak. Fő feladatok például a tábor kialakítása, üzemeltetése, karbantartása, a vízellátás, áramellátás, szennyvíz-elvezetés, -tárolás, a használtvíz tárolás, a tábori csapatelhelyezés, optimális biztonság megteremtése, a kutató-mentő munkálatok során az eszközök felszerelések folyamatos üzemképességének megléte, annak logisztikai biztosítása. Elvárás, hogy mindig a legcélszerűbben alkalmazható gépek, gépcsoportok álljanak rendelkezésre a sikeres kutatás, mentés érdekében.

A szervezet alkalmazását követően, az ismételt előkészítő szakaszban egy ismételt felkészülés időszaka következik, mely a visszavonást követő feladatokat jelenti, úgymint anyag-eszköz visszapótlás, eszközök karbantartása, javítása (tisztítás, szemrevételezéses alkalmazhatósági felülvizsgálat), pénzügyi elszámolás részletes jelentéssel, nyilvántartás frissítése, zárójelentés felterjesztése, szakmai tapasztalatok összegyűjtése, összegzése, az új képességek kialakítására vonatkozó igények fogalmazása és felterjesztése jóváhagyásra. A BM OKF GEK gondoskodik a HUNOR alkalmazásakor elhasznált, felhasznált anyagok pótlására, javítására.

Összességében a HUNOR logisztikai támogatási rendszere több szervezet egyidejű, vagy külön-külön történő közreműködésével valósul meg. Ahhoz, hogy megbízhatóan és hatékonyan működjön, meg kell felelnie a katasztrófa-elhárítás általános logisztikai követelményeinek, amely az alábbiakban foglalható össze:

- rendelkeznie kell megfelelő integráló képességgel,
- legyen minden helyzetben megbízható és működőképes,
- biztosítsa a megfelelő gyorsaságot és rugalmasságot,
- rendelkezzen megfelelő együttműködési képességgel,
- legyen finanszírozható és költség-hatékony,

- tegye lehetővé a logisztikai folyamatok tervezhetőségét, biztosítsa a végrehajtás kiszámíthatóságát.⁸

Felszerelés

A HUNOR Mentőszervezetnél rendszeresített, állandó rendelkezésre álló anyagok-eszközök három kategória szerint csoportosíthatóak:

- BM OKF GEK-nél rendelkezésre álló készletek;
- lebiztosított eszközök;
- gyakorlaton, bevetésen beszerzendő, kölcsönzött anyagok-eszközök, szolgáltatások.

Összességében a HUNOR nehéz városi kutató mentő csoport 16 tonna eszközzel és felszereléssel rendelkezik.

1. Vezetés-irányítás eszközein belül az infokommunikációs eszközök területén⁹

- EDR rádiók, a Magyarországon történő történő kommunikációhoz,
- URH rádiók, a külföldi kommunikációhoz.

A művelet-irányítási feladatokat terepi viszonyok között képes a saját informatikai eszközeivel elvégezni.

2. Felderítési, kutatási eszközök területén

- Keresőkutyákkal és műszaki kereső berendezésekkel történő kutatás eszközei: száloptikás romkutató kamerák vagy ultrahangos – akusztikus életjel detektorok (romok alá szorult személyek kutatásában).
- Veszélyhelyzeti felderítés eszközei: hőkamera, gázmérő műszer, sugárdózis mérő műszer, lézeres távolságmérő, elektromosságot mérő műszer.
- Veszélyes anyagok felderítésének eszközei: a mentőcsapat képes többféle veszélyes anyag típus (többek között: metán, szénmonoxid, széndioxid, kéndioxid, hidrogén-klorid, ammónia, foszfin) kimutatására, koncentrációjának mérésére a speciális gázmérő eszközével.

3. Műszaki mentési eszközök területén

- Nagy tömegű tereptárgy megemelésével történő mentési feladat eszközei: daru (100 tonna határig), pneumatikus emelőpárna (kb. 60 tonna határig), hidraulikus olajemelő (kb. 8–10 tonna határig), mechanikus láncos emelő (kb. 5 tonna határig).
- Vasbeton és acélszerkezetek bontási eszközei: benzinmotoros betonvágó láncfűrész (35 cm vastag vasbeton szerkezetek), fúró-véső kombi kalapács, bontókalapács, légkalapács.
- Kötelekkel végzett speciális műveletek eszközei: kötéltechnikai mentési műveletek (magasból, mélyből mentés) végrehajtását az egységes kötéltechnikai eszközeivel oldja meg a csapat. Egyéni eszköz a beülő, a mellheveder, a kantár, a karabiner, az ereszkedőgép, a mászógép és a kötélvágó kés. Közösségi eszközök a csigákkal mozgatható kb. 1000 méter, mentéshez alkalmas fél-statikussal kötelek, melyekkel a teljes test-hevederzettel ellátott mentőhordágyon mozgatható fel-, illetve le a mentendő személy. A hordágyat függőlegesen, 45 fokban döntve, illetve vízszintesen is lehet a kötéltől stabilan rögzíteni.

4. Egészségügyi eszközök területén

⁸ Demény, Ádám – Horváth, Zoltán: Az egységes katasztrófavédelem új logisztikai támogató rendszerének koncepciója. *Katasztrófavédelmi Szemle*, 2012. 19. évfolyam, 2. szám, ISSN 1218-2958, pp. 13–19.

⁹ Teljesség igénye nélkül történik a felsorolás

- Újraélesztési és életben tartási szakműveletek eszközei.
  - Az egészségügyi készletek (az EKI-tól kapja a művelet idejére).
5. *Logisztika eszközei területén*
- A HUNOR 10 napi önellátásának eszközei.
6. *Anyagmozgatásra és szállításra alkalmas egyéb eszközök területén*
- Bobcat, quad, roham- és mentőcsónakok, műholdas jármű
  - Fűthető-hűthető, összkomfortos, stabil padlórácsos felfújható sátor is.

A logisztikai biztosítás rendje, finanszírozása¹⁰

A Mentőszervezet részére a nehéz kategóriai besorolás elvárásának megfelelő 10 műveleti napra történő teljes ellátásához, önfenntartásához, a közegészségügyi, járványügyi és higiénias feltételek biztosításához szükséges anyagokat és eszközöket a BM OKF GEK igazgatója biztosítja, melyeket a beszerzést követően azonnal alkalmazható állapotban rendelkezésre tart a gyülekezési helyen, a Ferihegyi úti Logisztikai Bázison. Úgyszintén a BM OKF GEK igazgatója koordinálja a nehéz városi kutató és mentőszervezetekre vonatkozó felszerelés beszerzését, biztosítását, azok azonnali alkalmazhatóságát, a mentőszervezet ajánlásait és a mindenkori igényeit figyelembe véve.

A BM OKF GEK nyilvántartja a mentőszervezet számára átadott, használatban levő technikai eszközöket, folyamatosan ellenőrzi a nyilvántartás szakszerű, naprakész vezetését, az anyagok, eszközök meglétét, azok alkalmazhatóságát és a nyilvántartással való egyezőségét. Úgyszintén táblázatos nyilvántartást vezet a nemzetközi beavatkozások esetére a bevetéshez szükséges eszközökről az Irányelveknek és módszertannak megfelelően. Gondoskodik az elhasználdott eszközök visszapótlásáról, a folyamatos felülvizsgálatokról illetve karbantartásokról, technikai kiszolgálásokról. Biztosítja a lejárt anyagok, fogyóeszközök, gyógyászati segédeszközök, illetve gyógyszerek rendszeres cseréjét. Az eszközök meghibásodása esetén azok javítását és előírt felülvizsgálatát az erre szakosodott szervizekben végezteti el.

A BM OKF GEK feladata az eszközök ellenőrzéséről és karbantartásáról is naprakész nyilvántartást vezetni, az eszközök állapotában bekövetkezett változásokról rendszeresen, de legalább félévente (tárgyév január 10-ig, július 10-ig) írásban tájékoztatást kell felterjesztenie a BM OKF Országos Polgári Védelmi Főfelügyelőségre.

Az egységes megjelenés és beavatkozók egészségének, testi épségének megóvása érdekében BM OKF GEK az OEPMEK ajánlásai és a nemzetközi tapasztalatok figyelembevételével biztosítja a Mentőszervezet tagjai számára a formaruházatot és különböző védőfelszereléseket, illetve elhasználódás esetén mindezek cseréjét. A Mentőszervezet tagjainak gyakorló és formaruházatát HUNOR és INSARAG karjelzéssel látja el a GEK. A Mentőszervezet állománya, a részére kiadott eszközt, védőfelszerelést, ruházatot az azonnali bevethetőség érdekében köteles tiszta állapotban, készenlétben tartani, elhasználódás esetén a BM OKF GEK útján cseréjéről gondoskodni.

A BM OKF GEK vezetője a BM OKF Informatikai Főosztályvezetővel együttműködve gondoskodik a mentőszervezet részére kijelölt infokommunikációs

¹⁰ A BM OKF főigazgató 33/2014. számú intézkedése a HUNOR hivatásos Katasztrófavédelmi Mentőszervezet működtetéséről és alkalmazásáról, VI. A logisztikai biztosítás rendje

eszközök gyülekezési helyen a riasztástól számított 3 órán belül működőképes állapotban való rendelkezésre állásáról, ezen eszközök folyamatos készenlétben tartásáról és bevetetőségük biztosításáról.

Szükség szerint bevetés elrendelésekor a mentőszervezet parancsnoka utólagosan igényli a műholdas telefon, valamint műholdas adatátviteli rendszerek használatának engedélyezését az Informatikai főosztály vezetőjén keresztül a BM OKF Gazdasági főigazgató-helyettesétől.

A határátlépés megkönnyítése érdekében a BM OKF GEK biztosítja az eszközök szabvány légi szállításra és állagmegóvásra alkalmas ládába csomagolását, tárolását. A légi szállításokhoz a vám- és egyéb ellenőrzések megkönnyítése céljából teljességi málna és ládákra bontott eszköz listát vagy „cargo listát” készítenek. Nemzetközi alkalmazás esetén, a veszélyes árut tartalmazó felszerelések csomagolásának végrehajtásához, a küldeménydarabok és a légi úton szállítandó felszerelések felcímkezéséhez (bárcák, UN-szám) a Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság nyújt segítséget.

Finanszírozás tekintetében a normál időszaki alkalmazás személyi költségeinek elszámolásáról a túlszolgálat elrendelését és elszámolását szabályozó 83/2013. számú BM OKF főigazgatói intézkedés alapján a Mentőszervezet hivatásos állományú tagjának szolgálati helye gondoskodik. A túlszolgálatot a gyakorlat vagy kárhelyszín parancsnoka igazolja. Az alkalmazás finanszírozási mértéke logisztikai terv alapján történik, mely kötelezően tartalmazza az élelmezési, az elhelyezési és tábor kialakítási, a logisztikai és technikai biztosítási, a szállítási, valamint az egészségügyi biztosítási tervfejezeteket.

Összegzés

Az elmúlt évek káreseményei alapján kijelenthető, hogy azok ellenőrizhetetlenebbé és összetettebbé váltak, amelyek más és más beavatkozást igényelnek. A katasztrófák elleni védekezésbe bevonhatók a speciális felszereltségű és szaktudású csapatok is. Nagy eredmény, hogy a BM OKF égisze alatt megalakult a speciális helyzetekben nemzetközileg is bevethető HUNOR hivatásos nehéz kategóriájú mentőszervezet amely méltón képviseli hazánkat a USAR csapatok nemzetközi hálózatában.

A jelen cikkben a szerzők a HUNOR-nak a BM OKF Gazdasági Ellátó Központtal hatékony kooperációban megvalósuló logisztikai biztosításának fontosságára kívántak rámutatni, igazolva, hogy eredményes, hatékony katasztrófavédelmi beavatkozás csak a magas szintű anyagi-technikai erőforrások rendelkezésre állásával, felhasználásával lehetséges.

A katasztrófavédelmi feladatok ellátásához elengedhetetlen a katasztrófavédelmi és azon belül a katasztrófavédelmi műveleti képzés fejlesztése és továbbfejlesztése. Ezen képzés Magyarországon a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen folyik.¹¹

FELHASZNÁLT IRODALOM

2011. évi CXXVIII. törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról

---

¹¹ Janos Bleszity, Lajos Katai-Urban, Zoltan Grosz: Disaster Management in Higher Education in Hungary, ADMINISTRATIVA UN KRIMINALA JUSTICIJA – LATVIJAS POLICIJAS AKADEMIJAS TEORETISKI PRAKTISKS ZURNALS 67: (2) pp. 66–70.

234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról
6/2013. (X. 31.) BM OKF főigazgatói utasítás a Nemzeti Minősítési Rendszer alapkövetelményeiről.

A BM OKF főigazgató 33/2014. számú intézkedése a HUNOR Hivatásos Katasztrófavédelmi Mentőszervezet működtetéséről és alkalmazásáról

Demény, Ádám – Horváth, Zoltán: Az egységes katasztrófavédelem új logisztikai támogató rendszerének koncepciója. *Katasztrófavédelmi Szemle*, 2012. 19. évfolyam, 2. szám, ISSN 1218-2958, pp. 13–19.

Endrődi, István: A magyar önkéntes polgári védelmi szervezetek szerepe hazánkban, az új katasztrófavédelmi törvény alapján.

<http://www.vedelem.hu/letoltes/tanulmany/tan463.pdf>. (Letöltés ideje: 2015. 01. 09.)

INSARAG Irányelvek és Módszertan

http://www.katasztrofavedelem.hu/letoltes/polgarivedelem/insarag_iranyelvek-modszertan_201103_hu.pdf pp. 1–210. (Letöltés ideje: 2015. 01. 09.)

Janos Bleszity, Lajos Kátai-Urbán, Zoltan Grosz: Disaster Management in Higher Education in Hungary. *ADMINISTRATIVA UN KRIMINALA JUSTICIJA – LATVIJAS POLICIJAS AKADEMIJAS TEORETISKI PRAKTISKS ZURNALS* 67: (2) pp. 66–70.

Kátai-Urbán Lajos; Vass Gyula: Kézikönyv a veszélyes üzemek biztonságsszervezésével kapcsolatos alapfeladatok teljesítéséhez. Budapest, 2014. Nemzeti Közszolgálati Egyetem, (ISBN 978-615-5491-72-6)

Kátai-Urbán, Lajos: Veszélyes üzemek felügyeletének fejlődése a kezdetektől napjainkig. II. rész 2006–2014. *Bolyai Szemle* (ISSN: 1416-1443) XXIII.: (3) pp. 200–215. (2014) (Letöltés ideje: 2015. 01. 09.)

Kiss Béla – Muhoray Árpád: A hazai kutató-mentő szervezetek. *Hadtudomány* 2014/1–2 sz. 92. p. ISSN 1588-0605